

те ли проче, че боговетъ съ помалко ужасъ надзиратъ сичкыя свѣтъ, който е една всемірна република, ако сѣкий народъ, който е като една голѣма челядь, мысли че е въ правото си самъ, чрезъ насилие, да расправя своите притезанія противъ другите съсѣдни народы? Едно частно лице което притежава една нива, като наслѣдие отъ праотците си, не може да я притежава иначъ освѣнъ чрезъ силата на законы и чрезъ присѫдата на началството; той бы билъ строго наказанъ ако бы искалъ да освои съ сила туй, което право-сѫдіето само му дава. Мыслите ли проче че царьетъ бывшъ могли да употребиже самовластно насилие за подкрѣпяне на притезаніята си безъ да испытатъ сичките средства на кротостъта и на человѣколюбіето? Право-сѫдіето да ли не е посвещено и понепресилвано за царьетъ, които управляватъ цѣлы народы и земи, отъ колкото за челяди които работиже нѣколко нивы? или е обидникъ и грабитель този който присвоиша нѣколко уврата земя, а герой и справедливъ този който завладява цѣлы области? Ако человѣкъ пада въ искушеніе, лжеса и послѣпява за малки частни интереси, колко повече трѣба да са бои да са не полъгва и послѣпява въ голѣмыте интереси на държавата? но може ли нѣкой да има убѣждение на себе си за работа въ която има толкъ причини да са сумнява на себеси? да ли не е страшно че ще са измами въ обстоятелства въ които заблужденіето на единъ само человѣкъ има ужасни слѣдствія? Заблужденіето на единъ царь който са повлиза отъ притезаніята си причинява често опустошенія, гладъ, кланье, моръ, развали на нравы, на които гибелните слѣдствія са простиратъ до найсѣнитъ потомци. Царь, който събира сѣкоги толкози ласкатели около себе си, да ли не ще са бои да са не изльсти отъ тѣхъ въ такви обстоятелства? Но ако склони да приеме посредничеството за прекъжеването на распрѣта, тогастъ той показва искренность, вѣрностъ и умѣренность. Той прогласява истинните причини на които са основаватъ притезаніята му. Избраниятъ посредникъ е приятелски посредникъ, а не строгъ сѫдникъ. Не са подлагате слѣпо на неговото рѣшеніе, защото имате едно предварително почитаніе къмъ него: той не произнося рѣшеніе